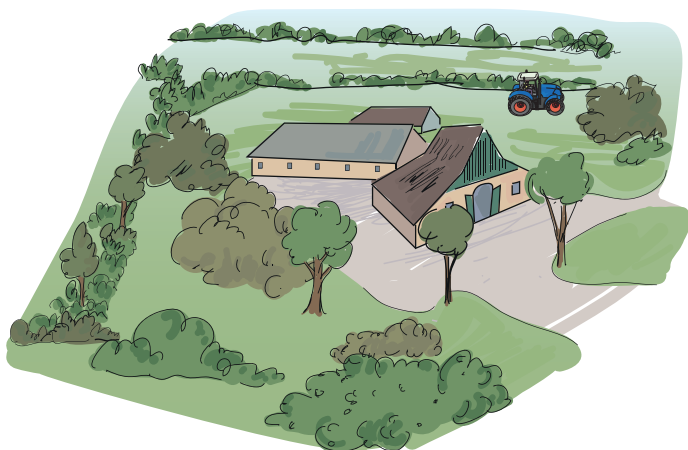

Combinatie van economisch
boeren en natuurbehoud

Verknocht aan hout

Tussen de houtwallen en bosjes, bijna bij de Duitse grens, ligt het melkveebedrijf van Kees Schieven. Het behoud van dit kleinschalige landschap is voor hem vanzelfsprekend.

tekst **Ivonne Stienezen**

‘De polder vind ik saai, ik houd van afwisseling in een perceel’

BOEREN MET DE NATUUR

KEES SCHIEVEN

Coulisselandschap, volgens de Dikke Van Dale: landschap waarin weiden of akkers door bossen, hagen of struiken zijn begrensd. Dit is het landschap waarin Kees Schieven (57) met zijn gezin in Winterswijk Ratum 130 melkkoeien houdt op 30 percelen. Het grootste perceel is 7,5 hectare, het kleinste 1 hectare. Vlak en recht is er niets, maar dat heeft voor Schieven zijn charme. ‘Af en toe een bobbel of natte plek in een perceel maakt het afwisselend. In de polder zou ik het maar saai vinden’, stelt hij. Ook de weidegang in de zomer houdt het werk voor Schieven en zijn gezin afwisselend. ‘Anders ziet elke werkdag er haast hetzelfde uit.’ De weidegang zorgt wel voor extra werk, meer dan op een gemiddeld bedrijf. ‘Van de 100 hectare die we in gebruik hebben, kunnen we 40 hectare laten beweiden door het melk-

vee. De meeste van die percelen liggen aan de overkant van de weg, die moeten de koeien dus oversteken. Gelukkig is het verkeer hier niet zo druk, maar je moet dan wel even met z’n tweeën zijn. Sommige automobilisten blijven zelfs met opzet wachten omdat ze die overstekende koeien zo’n mooi gezicht vinden.’

Minder opbrengst

Voordat Schieven besloot om op deze plek het ouderlijk bedrijf voort te zetten, studeerde hij aan de hogere landbouwschool in Dronten. ‘Ik heb stage gelopen in Canada, prachtig zo’n weids land. Maar ik ben toch verknocht aan de houtwallen om ons bedrijf.’

Voor veel veehouders zou dit landschap een beperking zijn, voor Schieven is het een gegeven. Hij boert al zijn hele leven in dit landschap, hier ligt zijn geschiede-

nis. Zijn moeder werd op deze boerderij geboren, net als hijzelf. ‘Ik ben toch gebonden aan mijn geboortegrond, meer dan ik zelf vroeger dacht.’

‘Bijna al mijn percelen zijn omzoomd door houtwallen of bos, die zorgen voor schaduw aan de randen. Daar groeit minder gras of mais en droogt het gras minder goed bij het kuilen. Bij het bemesten houd ik daar rekening mee, de mest en kunstmest strooi ik liever op plekken waar het gewas wel wil groeien. Ik schat dat minder dan 80 procent van onze oppervlakte een goede opbrengst geeft.’ Even later blijkt vooral de liefde voor het landschap weer: ‘Ik houd wel van overhangende takken. Omdat ik dat mooi vind, snoei ik niet te kort. Als ik met de trekker meer dan twee meter van de perceelrand moet blijven, dan wordt het tijd om te snoeien.’

Vanuit een pilotproject vanuit het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) ontvangt Schieven voor 2011, 2012 en 2013 subsidie voor het beheer van het landschap. 'We krijgen subsidie voor kleinschalige percelen. Dat is mooi meegenomen, maar niet de reden dat we dit landschap in stand houden. Daarnaast krijgen we voor een paar percelen subsidie uit een regeling voor grasland van minimaal tien jaar oud', legt Schieven uit. 'Ik kick niet op de natuur, de boerderij gaat voor. Uiteindelijk moeten we wel gewoon ons geld verdienen. Als ik echt veel moeite voor natuurbescherming moet doen zonder dat ik er iets voor terugkrijg, dan doe ik het niet. Maar dat het samen kan, dat vind ik mooi.'

In 2004 begon Schieven zijn holsteinmelkveestapel in te kruisen met fleckvieh. Dat valt ook direct op als je het erf

opkomt, in de kalveriglo's liggen bonkige kalveren, zowel zwart als rood. 'Ik kies voor een systeem met sober voer en beperkt krachtvoer. Bij holsteins gaat dat fout, die geven zichzelf weg. Een fleckviehkoer gaat terug in melkgift. Deze veestapel past goed bij mij en bij mijn bedrijf.'

Toekomstperspectief

Na 2015 wil Schieven uitbreiden naar 150 koeien. Verder uitbreiden is niet mogelijk door het Natura 2000-gebied dat een kilometer verderop begint. 'Door Natura 2000 kostte het me in 2007 veel gedoe om de vergunningen voor de uitbreiding van de stal te krijgen. In deze stal passen 150 koeien en dat is ook wel het maximum om hier weidegang toe te passen. En dan kan ik de mest nog kwijt. Met 150 koeien ben ik dik tevreden.'

Natuurbeheer is economische factor

'Kees Schieven en andere agrariërs rondom Winterswijk zijn actief in het behoud van het kleinschalige, agrarische cultuurlandschap. Dat is belangrijk om dit type landschap en natuur in stand te houden, maar het is ook een belangrijke economische factor voor de omgeving. Het is namelijk een toeristische trekpleister', legt Jan Stronks uit. Hij is coördinator van de agrarische natuurvereniging PAN, die veehouders onder meer ondersteunt bij het beheer van de houtwallen. 'Kees Schieven geeft bovendien ruimte aan gevarieerd grasland, het is geen biljartlaken. Dat geeft meer diversiteit en structuurvariatie in het landschap.'